

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
Београд
30. јун 2024. године

ПРИМЉЕНО: 01 JUL 2024			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
02	627/7	—	—

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Одлуком Изборног већа Универзитета у Београду-Правног факултета на својој XXIV седници од 22.04.2024. године одређени смо за чланове Комисије за писање реферата о пријављеним кандидатима на конкурс за избор у звање и заснивање радног односа на радном месту **једног САРАДНИКА у звању АСИСТЕНТ за ужу научну област Теорија права и државе - предмети: Увод у право и Политичке и правне теорије**, на Универзитету у Београду-Правном факултету. Након што смо се упознали са достављеном документацијом, подносимо Већу следећи

ИЗВЕШТАЈ

На расписани конкурс за радно место једног сарадника у настави за ужу научну област Теорија права и државе – предмети: Увод у право и Политичке и правне теорије, који је објављен у „Службеном гласнику РС“ бр. 37 од 26.04.2024. године и у публикацији Националне службе за запошљавање „Послови“ број 1092 од 15.05.2024. године, као и на интернет страници Факултета, пријавио се један кандидат:

1. Сава Војновић

Сава Војновић је рођен 1997. године у Београду. Основне студије Правног факултета Универзитета у Београду уписао је 2016. године, дипломиравши у јулу 2020. године, са просечном оценом 9,90. Исте године је уписао и мастер студије на Теоријско-правном подмодулу и мастерирао 04.10.2021. године са просечном оценом 10,00, одбранивши мастер рад *Ревитализација Радбрухове формуле у теорији Роберта Алексија*. Кандидат је 2021. године уписао и мастер студије на Факултету политичких наука Универзитета у Београду (смер: Демократија и демократизација), које је завршио са просечном оценом 9.88, одбранивши 15.03.2023. мастер рад под насловом „Сазнајне претпоставке реализма у политичкој теорији - класичне и модерне критике идеализма“.

Тренутно је студент треће године докторских студија, из области теорије државе и права, социологије и филозофије права, на Правном факултету Универзитета у Београду, где је у септембру 2022. године положио испит Методи научно-истраживачког рада и вештина са оценом 10. На предмету Увод у право, на катедри за Теорију, социологију и филозофију права два пута је био ангажован као сарадник у настави ван радног односа (демонстратор), а два пута је био биран и у звање сарадника у настави. Поред тога помагао је у извођењу наставе на предмету са теоријског смера Политичке и правне теорије, на четвртој години основних студија. Оквирна тема његове докторске дисертације је „Натурализација правне теорије, дилеме и аспекти“.

Од 2022. године је ангажован као млади истраживач на престижном међународном пројекту под називом *Advancing cooperation on the Foundations of Law*, који је усмерен ка размени научног и административног знања, као и успостављању сталне сарадње између Правног факултета Универзитета у Београду и Универзитета у Лисабону, Ђенови и Сарију. Уз то је ангажован и на пројекту Правног факултета УБ и Института за правне и друштвене науке – „Савремени проблеми правног система Србије“.

Придружени је члан Српског удружења за правну и социјалну филозофију – IVR Србија, члан Организационог одбора часописа за политичку, правну и социјалну теорију „*Eudaimonia*“, као и члан „Београдске групе за теорију права“ – BLGT (Belgrade Legal Theory Group), а био је и члан прве редакције историјско-правног студентског часописа „Весник правне историје“.

Током студирања, у више прилика је одликован похвалницама за постигнуте изузетне успехе у студирању. Такође је био ангажован неколико пута на летњим праксама код адвоката, јавног бележника и у суду. Додатно се усавршавао и на многобројним другим националним и међународним курсевима и конференцијама. 2018. године је излагао рад из римског права на међународној конференцији у Београду „Право и магија“, који је потом објављен у зборнику са саме конференције. Затим је 2019. године излагао рад из правне теорије на међународној конференцији у Београду „Судство између права и политике“, који је објављен у зборнику Правног факултета Универзитета у Београду „Идентитетски преображај Србије“. Редовно учествује у панелима које организује Београдска група за теорију права, на којима познати гостујући предавачи излажу на разноврсне теме у оквиру правне и политичке теорије. На светском конгресу Међународног удружења за правну и социјалну филозофију у Букурешту 2022. године – *Justice Community and Freedom*, у оквиру радионице *The Crisis of Democratic Legitimation*, изложио је рад „(Non)penalizing Civil Disobedience“, као и на годишњој конференцији *Work in Progress*, у оквиру Српског удружења за правну и социјалну филозофију.

Сава Војновић течно говори енглески језик, С2 ниво – са положеним Cambridge English Advanced (CAE) тестом (оцена А), а служи се и немачким језиком, Б2 ниво – са потврдом В1 Deutsches Sprachdiplom der Kultusministerkonferenz.

Кандидат је објавио следеће радове које је приложио уз пријаву:

1. „Теорија друштвеног уговора Томаса Хобса и Жан-Жак Русоа: уједињени или супротстављени?“ (рад је 03.05.2023. прихваћен за објављивање у часопису *Politeia*)
2. „Осврт на узроке Октобарске револуције кроз допуну анализе Теде Скочпол“, Социолошки преглед, LVII, бр. 1, 2023: 260-297.
3. „(Не)кажњавање грађанске непослушности“, Правни записи, XIV, бр. 1, 2023: 148-178.
4. “Ревитализација Радбрухове формуле у теорији Роберта Алексија”, *Eudaimonia – Ревизија за правну, политичку и социјалну теорију и филозофију*, Vol. 5, No. 2, 2021: 93-135.

5. „Критичка допуна Радбрухове теорије о моралној одговорности судства“, *Идентитетски преображај Србије*, Универзитет у Београду – Правни факултет 2020: 263-281.
6. „Roman IV Century Legislation Against Magic“, *Law, Magic and Oratory* (Ed. Gerhard Thür, Sima Avramović, Andreja Katančević), University of Belgrade Faculty of Law 2020: 143-153.
7. „Understanding the Roots” (Book Review - Thanos Zartaloudis, The Birth of Nomos, Edinburgh University Press, 2018), *Весник правне историје*, Vol. 2, No. 1, 2021: 268-275.
8. „Methodological Predecessors of Contextualist Political Realism”, *Анали Правног факултета*, 1/2024: 73-103.

1. Чланак **“Теорија друштвеног уговора Томаса Хобса и Жан-Жак Русо: уједињени или супротстављени?”** анализира једне од најважнијих аутора нововековне политичке мисли, који полазе од природне једнакости свих људи и несигурности природног стања и на први поглед завршавају у сасвим другачијим перспективама о суверенитету и односима унутар политичког друштва. Русо инсистира на заједничком суверенитету свих грађана, који имају загарантован економски минимум, неотуђиво овлашћење доношења закона и бриге о општој вољи, при чему сви заједно истовремено конституишу и оне над којима се влада. Хобс, са друге стране, налаже да народ бира суверена који се налази увек у природном стању и мора да има велику моћ како би могао да испуни своју улогу заштитника. Ипак, у раду се износе аргументи у прилог томе да њихове позиције заправо нису толико различите, имајући на уму Русоову извршну власт и мудре законотворце, а код Хобса широко постављена права поданика. Теза рада је да код обојице народ ауторизује и надзире, а неко други влада.

2. Чланак **„Осврт на узроке Октобарске револуције кроз допуну анализе Теде Скочпол”** даје преглед корелација између Октобарске револуције и друштвених околности које јој претходе, ослањајући се на западну историографију и полазећи од хипотезе да постоји снажна веза између револуције из 1905. и револуција из 1917. године. Сходно томе, рад сагледава пре свега структуралне чиниоце и допуњује анализу коју изводи Теда Скочпол, са већим нагласком на улози пролетеријата. Основна теза је да је један од кључних услова (узрока) Октобарске револуције постојање разгранате мреже сеоских комуна и радничких удружења, уз довољно чврсте везе унутар класа. Односно, незадовољство економским стањем и ослабљеност централне власти нису сами по себи довољни да би довели до револуционарних дешавања, као што се ни удружене активности пролетеријата и лидера опозиционих странака не смеју пренебрегнути.

3. Чланак **„(Не)кажњавање грађанске непослушности”** преиспитује да ли је оправдано не кажњавати појединце који су предузели акт грађанске непослушности. Полазећи од Ролсове концепције грађанске непослушности, која подразумева противправно реаговање грађана на конкретну (велику) неправду у друштву (које у целини узев није неправедно), намеће се закључак

да чињеница поступања супротно диспозицијама важећих правних аката није по себи довољна да непослушност избаци из домена владавине права. Аутор преиспитује различите начине оправдавања грађанског делања које је усмерено ка нивелисању неправде, тврдећи да постоји довољно основа за то да се таквим појединцима или изричу ублажене санкције или да се у потпуности ослободе казне. Прво се разлаже Ролсова тврдња да је неопходно да непослушна лица буду увек спремна на казну, односно брани се грађанска непослушност као морално право, а потом се анализира Дворкиново схватање тумачења спорних правних норми од стране грађана који одбијају послушност истим. Након тога се износи тврдња да сврхе кажњавања које се наводе у теорији санкција нису скоро уопште примењиве на грађанску непослушност, заједно са ставом да судије могу грађанску непослушност да третирају као субоптимални случај у којем моралност оправдава другачији третман. Аутор се слаже са Хабермасом да грађанска непослушност мора да остане на нивоу изузетка, тачније да се не може прихватити несанкционисање као опште правило јер би се тиме сувише угрозила правна сигурност и ефикасност система. С друге стране, требало би дозволити одступање од догме “право је право”, тако што би се оставило простора за то да се у сваком конкретном случају, према процени суда, непослушни грађани ослободе кажњавања.

4. Чланак **“Ревитализација Радбрухове формуле у теорији Роберта Алексија”** анализира мисао Роберта Алексија, који формира једну врсту еkleктичке непозитивистичке теорије о праву која се састоји од три аргумента: исправности, неправде и принципа. Он полази од рационалне могућности за утврђивањем објективног морала, који инкорпорира у поменути три аргумента, покушавајући да докаже концептуалну повезаност права и морала, односно правде. Рад преиспитује домете таквог приступа. Аргумент исправности постулира да се ниједан систем не може сматрати правним уколико не тврди исправност, док ће се сматрати правно дефектним уколико је не испуњава, као што ће и све индивидуално узете норме бити манљиве ако не тврде или не испуњавају исправност. С друге стране, аргумент неправде допуњује претходне тезе тиме што обнавља Радбрухову формулу неподношљивости и порицања – одузимајући правну природу нормама које су неподношљиво неправедне. Рад се осврће на главне замерке упућене таквој концепцији права и то превасходно спрам превелике недоречености Алексијевих теза, као и начелних проблема који се могу јавити у оквиру аргумента неправде и исправности, на којима је фокус.
5. Чланак **„Критичка допуна Радбрухове теорије о моралној одговорности судства“** се бави потенцијалним мањкавостима Радбрухове формуле и покушава да понуди модификовано решење за проблем надзаконског права. Под утицајем политичко-историјског контекста у периоду непосредно пре и током ИИ светског рата – Радбрух је након рата постулирао формулу неподношљивости и формулу порицања. Кроз формуле он је предочио тезу да судија не би требало да примени право које је изразито морално неподношљиво, што значи да крши начело једнакости, које је уједно срж правде. Проблем са таквим овлашћењем судије се неумитно намеће кроз питање субјективности појединачне процене, јер се правда процењује у односу на неке вредности, што је чини релативном. Захтев правде нам не говори кога треба сматрати једнаким. У овом раду је покушано да се пронађе решење којим би се правна сигурност

најмање угрозила моралним релативизмом и то полазећи од Келзеновог и Ролсовог разматрања правде, као и од претпоставке да је циљ права да служи појединцима заједнице коју регулише. Замисао је да се демократски утемељи једно независно тело са надзаконским овлашћењем.

6. Чланак „**Roman IV Century Legislation Against Magic**“ обрађује развој односа римских императора према магији. Кроз историју је римска империја заснивала своју моћ и стабилност на праву и религији. Имајући на уму да је религија усмеравана кроз правне акте, увек била тесно повезана са политиком и коришћена као метод контроле – може се рећи да је религија посматрана као дужност сваког грађанина. Зато што се хришћанство тако убрзано ширило, магија се постепено искорењивала, односно њено јавно прихватање је опадало. Циљ рада је да да лапидаран преглед римске политике из IV века, тачније едиката који су се тицали укидања магије, почевши од Диоклецијана а завршивши са Теодосијем II. Осим тога, аутор анализира до које мере је хришћанство утицало на законодавни заокрет против магије.
7. У прилогу „**Understanding the Roots**” аутор излаже структуру и анализира главне тезе књиге *The Birth of Nomos*, која се бави тумачењем појма номос у античком добу. Основна тврдња јесте да реч номос није подразумевала само право, већ је превасходно била коришћена у једној ритуално-сакралној конотацији. Анализа етимолошке основе појма доводи до закључка да су људи много чешће повезивали наведени термин са обичајима, обедовањем, судбином или поседовањем, док у пост-хомерском периоду има нормативно, а понекад и космолошко значење.
8. Чланак „**Methodological Predecessors of Contextualist Political Realism**” има за циљ боље разумевање савременог политичког реализма, као и теорије двојице класичних политичких филозофа. Овај рад тврди да се методолошки корени контекстуалистичког модела реализма могу наћи, између осталог, у делима Аристотела и Макијавелија. Тврди се да се методолошке претпоставке контекстуалистичког политичког реализма могу формулисати кроз два главна елемента: 1) искуствена основа – анализа политике кроз ослањање на искуство из политичке праксе; и 2) контекстуализам – избегавање универзалних тврдњи колико год је то могуће, односно изношење тврдњи о политици увек унутар друштвено-историјског контекста. Користећи та сочива, рад указује на методолошке основе Аристотелових и Макијавелијевих политичких теорија које су у складу са овом верзијом политичког реализма, тврдећи да би се обојица у одређеном степену могли сматрати претходницима ове теоријске мисли.

МИШЉЕЊЕ

Комисија је, приликом формирања мишљења, имала у виду члан 84 Закона о високом образовању (*Службени гласник РС*, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018, 67/2019 и 6/2020), члан 131 Статута Универзитета у Београду (*Гласник Универзитета у Београду*, бр. 201/2018, 207/2019, 213/2020 и 214/2020), чл. 117 Статута Правног факултета Универзитета у Београду, као и чл. 8 Правилника о условима, начину и поступку избора у сарадничка звања.

Комисија је анализирајући биографију кандидата нарочито обратила пажњу на успех на основним студијама, ваннаставне активности, активности на тематским студентским конференцијама из области за коју се сарадник у настави бира, те на објављене стручне текстове и знање језика.

Недвосмислен закључак Комисије је да, према свим наведеним параметрима, кандидат Сава Војновић задовољава све критеријуме да буде изабран у звање АСИСТЕНТА на предмету Увод у право и Политичке и правне теорије. Комисија је посебно имала у виду то да је Сава Војновић у три узастопне академске године успешно руководио вежбама из Увода у право у својству демонстратора, односно сарадника у настави (просечна оцена студентске евалуације у академској 2022/2023 је 4.88, а у 2023/24 је 4.74), као и да је уз велике похвале предметног наставника помагао у извођењу наставе на обавезном предмету са Теоријско-правне наставне групе – Политичке и правне теорије.

Сава Војновић се у претходном периоду доказао не само као добар предавач већ и као талентовани млади теоретичар који са успехом наступа на домаћим и међународним скуповима из области теорије и филозофије права. Уз то, немали је и његов допринос у активностима на реализацији међународног пројекта ALF, као и у организационим активностима Београдске групе за теорију права.

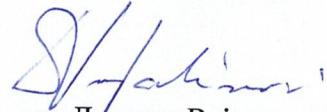
Из свих наведених разлога, Комисија има част да Изборном већу Правног факултета Универзитета у Београду упути

ПРЕДЛОГ

да донесе одлуку да се у звање АСИСТЕНТА за ужу научну област Теорија права и државе – предмети: Увод у право и Политичке и правне теорије изабере кандидат Сава Војновић.

У Београду, 30. јуна 2024.

КОМИСИЈА:

др Драгица Вујадиновић,
редовни професор Правног факултета
Универзитета у Београду

др Миодраг Јовановић,
редовни професор Правног факултета
Универзитета у Београду

др Душка Франета,
редовни професор Факултета за правне и
пословне студије др Лазар Врратић

